

Venezuela: Forhold for LHBT+-personer

Hvordan er situasjonen for LHBT+ i Venezuela?

Er det mulig å leve som åpen LHBT+?

Er det mulig å søke beskyttelse hos politiet ved eventuelle overgrep mot LHBT+?

LHBT+-personer har få rettigheter etter loven

Seksuelle handlinger mellom to av samme kjønn er ikke forbudt etter straffeloven i Venezuela. Det er heller ingen diskriminerende bestemmelser mot LHBT+¹-personer i venezuelansk lovverk, bortsett fra i militæret (ILGA 2020). I det venezuelanske militæret er det egne regler som sier at sex mellom samme kjønn er forbudt. Bestemmelsen er fra 1998 (ILGA 2020). Høyesterett i Venezuela kom med en kjennelse i 1997, som sa at loven om løsgjengere og bedragere ikke lenger skulle brukes mot personer som bryter med tradisjonelle normer for kjønn og seksualitet. Loven var tidligere blitt brukt til å begå overgrep mot LHBT+ (IAHCR 2015).

Venezuela toppe imidlertid listen over land i Latin-Amerika med færrest rettigheter for LHBT+. Par av samme kjønn kan ikke inngå ekteskap (ILGA 2020; Brocchetto 2017). Venezuela har heller ingen lovgivning mot såkalt hatkriminalitet, som kriminaliserer vold basert på seksuell orientering (IAHCR 2015).

Er det mulig å leve åpent som LHBT+ på arbeidsplassen og andre steder?

Det er en utbredt oppfatning om at homofobien er rådende i Venezuela, og at det er en machokultur i landet (Washington Blade 2018). En venezuelansk kilde (samtale, november 2020) opplyser at kulturen i Venezuela ikke er åpen for personer med ulik seksuell legning, og at det er utbredt med manglende toleranse

¹ LHBT+ står for lesbiske, homofile bifile, transpersoner og andre som bryter med tradisjonelle normer for kjønn og seksualitet (FRI u.å.).

for personer som bryter med tradisjonelle normer for kjønn og seksualitet. LHBT+-personer kan føle et press fra familien om å skjule sin legning.

Det finnes imidlertid treffsteder for LHBT+ i flere byer. En homofil mann som har blitt intervjuet i Washington Blade (2018) opplyste at det er nattklubber i byen Maracaibo nordvest i landet hvor homofile kan føle seg frie. Videre viste mannen til at det er lettere å være homofil i byene, der kan man leve mer åpent (Washington Blade 2018). En rapport fra EASO viser til at Caracas har enkelte barer hvor LHBT+ har sine treffsteder, byen har imidlertid ikke egne områder (zonas rosas) hvor LHBT+ holder til (Fundación Reflejos de Venezuela, som sitert i EASO 2020, s. 127).

Andre artikler viser til at det å stå åpent fram som homofil eller lesbisk skaper reaksjoner, og at det er tabu å vise følelser offentlig (Prestes 2018). For eksempel kan par av samme kjønn risikere å bli kastet ut fra en restaurant hvis de fysisk uttrykker følelser for hverandre (Brocchetto 2017).

En advokat som er intervjuet i Foreign Policy (Wilson 2016) uttalte at folk i Venezuela fortsatt er provinsielle. Han er selv homofil og har vært sammen med sin partner i 15 år uten å fortelle det til familie og venner.

LHBT+s egen organisasjon, Venezuela Diversa, opplyser om at LHBT+-personer har vanskeligheter med å få jobb når legning en deres er kjent (Venezuela Diversa 2020).

To organisasjoner, AC Venezuela Igualitaria og Unión Afirmativa de Venezuela, som siteres i EASOs rapport om Venezuela, opplyser at problemer på arbeidsplassen er avhengig av den enkelte persons utseende og væremåte. Hvis en person er en maskulint utseende/agerende homofil mann eller en feminint utseende/agerende lesbisk kvinne, er sjansene store for at vedkommende ikke har problemer med å få eller beholde jobb. I de tilfellene kollegaene forstår personens legning, men personen fortsetter å oppføre seg konformt med lokale kjønnsnormer, vil ikke LHBT+-personen få problemer (som sitert i EASO 2020, s. 124). Problemene oppstår der en lesbisk framstår som maskulin og en homofil som feminin. Da kan de bli møtt med slengbemerkinger og sanksjoner når det gjelder seriøse arbeidsoppgaver (Unión Afirmativa de Venezuela, som sitert i EASO 2020, s. 124).

Samboerpar av samme kjønn har også vanskeligheter med å skaffe seg bolig på utleiemarkedet fordi huseierne ikke ønsker å leie ut til dem (Fundación Reflejos de Venezuela, som sitert i EASO 2020, s. 125).

LHBT+ opplever fysiske overgrep, men anmelder ikke overgrep til politiet

Venezuela er et av verdens mest voldelige land, og landet ligger på topp på drapsstatistikken (OVV 2019). Overgrep og drap på LHBT+-personer

framkommer ikke eksplisitt på statistikken, men vises gjennom diverse nyhetsartikler og intervju med talspersoner for LHBT+-miljøer.

LHBT+-personer opplyser at de har blitt utsatt for fysiske overgrep av naboer og andre grunnet sin legning (Stewart 2019). Personer som bryter med tradisjonelle kjønnsnormer, er de som er mest utsatt for vold. AC Igualitaria (som sitert i EASO 2020, s. 125) nevner spesielt transpersoner og feminint utseende menn.

Professor James Corrales som har skrevet flere artikler om forhold for LHBT+, viser til at en av landets viktigste LHBT+-aktivister har blitt fengslet på grunn av politiske forhold. Corrales påpeker at etter at Venezuela trakk seg fra medlemskapet i Inter-American Court of Human Rights (IACHR), er de mindre påvirket av press utenfra. IACHR er en pådriver for rettigheter for seksuelle minoriteter (Corrales, e-post desember 2020).

Befolkningen i Venezuela har generelt lav tillit til politiet, og mange regner ikke med å få hjelp fra politiet ved overgrep. Dette gjelder også i stor grad LHBT+. Mange LHBT+ velger å ikke anmelde, de vil heller være anonyme enn å gjøres til offer to ganger ved å ikke få hjelp fra politiet (Marquez 2017; Truong 2017). De regner altså ikke med å få noen hjelp fra politiet. I de svært få sakene hvor vold mot LHBT+ har endt opp i rettsvesenet, har de vært behandlet som ordinære voldssaker (Corrales, e-post desember 2020).

En transkjønnet ble truet av politiet da han skulle levere en anmeldelse (Amnesty International 2017).

I en artikkel fra 2017 opplyser en talsmann fra LHBT+-organisasjonen Diversa at politiet kom til et samlingssted for LHBT+ i Caracas og pågrep ca. 20 personer. Disse ble tatt med til politistasjonen og fratatt ID-dokumenter og mobiltelefoner. Det vises til flere slike tilfeller (Marquez 2017).

Corrales (e-post, desember 2020) viser til en undersøkelse blant homofile, lesbiske og transpersoner hvor 50 % av de homofile og lesbiske respondentene hevder de har blitt utsatt for vold og mishandling fra politiet, mens 83 % blant transene hevder det samme. Landinfo har ingen informasjon om hvor mange personer som inngår i undersøkelsen, og det er dermed vanskelig å gi noen tolkning av undersøkelsen annet enn at den viser at politiet synes å være mer en pådriver for vold enn en instans til å gi beskyttelse, og at kjønnsrolleoverskridende personer er særlig utsatt.

Corrales opplyser at det ikke har vært noe effektivt program for å lære opp det nasjonale politiet til å beskytte LHBT+. Tvert imot er det en tendens til økt vold rettet mot LHBT+ fra politiets side (e-post, desember 2020). En rapport som har tatt for seg overgrep mot LHBT+ mellom 2009 og 2013, viser at over 50 % av overgrepene ble utført av politiet (ACCSI 2013). Landinfo har ingen informasjon

som tyder på at denne situasjonen har endret seg siden 2013, gitt den politiske, økonomiske og humanitære krisen landet befinner seg i.

Overgrep rettet spesielt mot transpersoner

Transpersoner nevnes spesielt som en diskriminert gruppe og som personer som opplever overgrep (Corrales, e-post desember 2020; AC Venezuela Igualitaria, som sitert i EASO 2020, s. 125).

I perioden januar 2008 til september 2018 ble 122 transpersoner drept i Venezuela. Til sammenligning ble 1238 drept i Brasil og 408 i Mexico i samme periode (TGEU 2018). Dette innebærer 4,2 drepte transpersoner per en million innbyggere i perioden i Venezuela. Tallet lå en del høyere i Brasil, med 5,9 per en million, mens det i Mexico lå på 3,2 per en million innbyggere. De øvrige landene i Latin-Amerika ligger lavere enn i Mexico.

Transpersoner får ikke utstedt identitetsdokumenter med den kjønnsidentiteten de opplever å ha (Stewart 2019). Lokale LHBT-organisasjoner opplyste i 2015 at det eksisterer en lov fra 2009 som gir mulighet til å endre fødselsregistrering der navnet ikke korresponderer med kjønnsidentiteten til den enkelte. Denne loven skal imidlertid ha blitt ignorert. Enkelt saker har vært presentert i rettsapparatet, men har for det meste blitt avvist av dommere (Swann 2015).

Transpersoner får heller ikke hentet ut matrasjonene sine, de statlige CLAP-boksene (se s. 5), på grunn av mangelfulle identitetskort (Stewart 2019).

I tillegg anføres det at transpersoner er ekstra utsatt for menneskehandel (Stewart 2019).

LHBT+-miljøers politiske innflytelse

Det finnes flere LHBT+-organisasjoner i Venezuela, men de har liten innflytelse. De er små og mangler ressurser. Myndighetene nekter organisasjonene å motta støtte fra utenlandske grupper, noe som vanligvis utgjør den viktigste inntektskilden for denne typen interessegrupper i Latin-Amerika (Corrales, desember 2020). Mellom 2014 og 2019 ble 66 % av alle LHBT+-organisasjoner i Venezuela oppløst fordi venezuelanske lover ikke tillot utenlandsk økonomisk støtte til landets politiske organisasjoner (Corrales, e-post 2020).

LHBT+-personer er lite representert i valgte organer, men det finnes noen unntak. I 2015 ble en transkjønnet kvinne valgt inn i nasjonalforsamlingen fra opposisjonspartiet Voluntad Popular. Hun var den andre transkvinnen i hele Latin-Amerika som ble valgt inn i en nasjonalforsamling. (Uruguay hadde den første.) Transkvinnen uttalte den gangen at hun ville kjempe for transpersoners rettigheter, og for at personer av samme kjønn skulle kunne få inngå ekteskap. Hun uttalte at hun ønsket å endre macho-samfunnet i Venezuela (Buitrago 2015; Bogart 2018). Kvinnen har også hatt en rekke internasjonale verv og kjempet for LHBT+-personers rettigheter (Bogart 2018).

I 2015 ble også en homofil opposisjonsleder fra samme parti, Voluntad Popular, valgt inn i nasjonalforsamlingen. Han var den første åpne homofile til å bli valgt inn (Lavers 2017).

Den humanitære krisen rammer LHBT+ spesielt

Venezuela har i flere år vært i en humanitær krise. Det har til tider vært, og er fortsatt, stor mat- og medisinmangel i deler av landet. Majoriteten av den venezuelanske befolkningen er avhengig av subsidiert mat for å holde seg i live. Befolkningen mottar såkalte matrasjoner fra myndighetene i form av matesker kalt CLAP. Personer som er sårbare fra før, har fått det enda vanskeligere under den humanitære og økonomiske krisen, ifølge en advokat som bor i Caracas (som sitert i Stewart 2019). Som et eksempel på dette, vises det til at venezuelanske myndigheter bevisst har holdt tilbake de subsidierte mateskene, CLAP, fra LHBT+-personer. Myndighetene selv forklarer dette med at personer av samme kjønn som bor sammen ikke regnes som familie (Stewart 2019). Diskriminering av LHBT+ får altså store konkrete humanitære konsekvenser for dem det gjelder.

Den generelle mangelen som har vært på medisiner i landet, og som fortsatt gjelder i deler av landet, har også gått spesielt utover LHBT+. Mangelen på hiv-medisiner rammer blant andre homofile menn (Stewart 2019).

Ulike grunner til at LHBT+-personer forlater Venezuela

I løpet av de siste årene har ca. 5,6 millioner venezuelanere forlatt Venezuela (R4V 2021). Grunnene til dette er mange. Både økonomiske, humanitære og politiske forhold har gjort at så mange har forlatt landet i løpet av få år. Blant dem som har reist ut, er også mange LHBT+ (Truong 2017; Stewart 2019). Byen Manaus i Brasil, som har tatt imot mange migranter/flyktninger fra Venezuela, har et eget mottak for LHBT+-personer. De opplever doble utfordringer, både fremmedfrykt og fordommer mot seksuell legning, også fra andre venezuelanske migranter (Prestes 2018).

Flere har flyktet til Colombia, særlig til grenseområdene. I historiene som kommer fram i Washington Blade (2018), virker det som mange flykter mye på grunn av den humanitære situasjonen som rammer LHBT+ ekstra hardt. Flere oppgir også at de har flyktet på grunn av en utrygg arbeidssituasjon. Den økonomiske situasjonen i landet har ført til at mange har mistet jobben.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

ACCSI, dvs. Acción Ciudadana Contra el SIDA (2013). *Crímenes de odio por Orientación sexual, Identidad de género y Expresión de género en la noticia de los Medios de Comunicación y Organizaciones de la Sociedad Civil*. Caracas: ACCSI. Tilgjengelig fra <http://www.redlgbtdivenezuela.org/wp-content/uploads/ACCSI-2013-Informe-Crimenes-de-odio-por-homofobia-Revision-Hemerografica-Enero-2009-Agosto-2013.pdf> [lastet ned 28. april 2021]

Amnesty International (2017, 10. februar). *Trans man and daughter threatened by police*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <https://www.amnesty.org/en/documents/amr53/5651/2017/en/> [lastet ned 26. april 2021]

Bogart, N. (2018, 29. januar). *Tamara Adrián - Breaking Boundaries and Tackling Trans Rights on a Global Scale*. Salzburg: Salzburg Global Seminar. Tilgjengelig fra <https://www.salzburgglobal.org/news/latest-news/article/tamara-adrian-breaking-boundaries-and-tackling-trans-rights-on-a-global-scale> [lastet ned 26. april 2021]

Brocchetto, M. (2017, 4. mars). The perplexing narrative about being gay in Latin America. *CNN*. Tilgjengelig fra <https://edition.cnn.com/2017/02/26/americas/lgbt-rights-in-the-americas/index.html> [lastet ned 14. mai 2021]

Buitrago, D. (2015, 9. desember). Transgender Venezuelan lawmaker vows to fight for gay rights. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-election-transgender-idUSKBN0TS2K720151209> [lastet ned 14. mai 2021]

EASO (2020, 20. august). *EASO Country of Origin Information Report – Venezuela: Country focus*. Valletta: EASO. Tilgjengelig fra https://easo.europa.eu/sites/default/files/publications/2020_08_EASO_COI_Venezuela_%5BEAN%5D.pdf [lastet ned 19. mai 2021]

FRI, dvs. Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfolk (u.å.). *Begreper*. Oslo: FRI. Tilgjengelig fra <https://www.foreningenfri.no/informasjon/begreper/> [lastet ned 7. juni 2021]

- IACHR, dvs. Inter-American Commission on Human Rights (2015, 12. november). *Violence against Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Persons in the Americas*. Washington, DC: IACHR. Tilgjengelig fra <http://www.oas.org/en/iachr/reports/pdfs/ViolenceLGBTIPersons.pdf> [lastet ned 30. november 2020]
- ILGA (2020, desember). *State-sponsored homophobia*. Genève: ILGA. Tilgjengelig fra https://ilga.org/downloads/ILGA_World_State_Sponsored_Homophobia_report_global_legislation_overview_update_December_2020.pdf [lastet ned 7. juni 2020]
- Lavers, M. K. (2017, 7. april). Gay Venezuela opposition leader: Country is 'brutal dictatorship'. *Washington Blade*. Tilgjengelig fra <https://www.washingtonblade.com/2017/04/07/gay-venezuela-opposition-leader-country-brutal-dictatorship/> [lastet ned 14. mai 2021]
- Marquez, H. (2017, 6. desember). Venezuela: Gays Attacked, Harassed By Police. *Huffington Post*. Tilgjengelig fra https://www.huffpost.com/entry/venezuela-gays-attacked-h_n_345600 [lastet ned 28. april 2021]
- OVV, dvs. Observatorio Venezolano de Violencia (2019, 27. desember). Informe Anual de Violencia 2019. Caracas: OVV. Tilgjengelig fra <https://observatoriodeviolencia.org.ve/news/informe-anual-de-violencia-2019/> [lastet ned 9. juni 2020]
- Prestes, M. (2018, 6. november). Manaus Opens Shelter For LGBT Refugees From Venezuela. *Folha de S.Paulo*. Tilgjengelig fra <https://www1.folha.uol.com.br/internacional/en/world/2018/11/manaus-opens-shelter-for-lgbt-refugees-from-venezuela.shtml> [lastet ned 14. mai 2021]
- R4V, dvs. Regional Inter-Agency Coordination Platform for Refugees and Migrants from Venezuela (2021, 5. mars). *Response for Venezuelans*. [s.l.]: R4V. Tilgjengelig fra <https://data2.unhcr.org/en/situations/platform> [lastet ned 9. april 2021]
- Stewart, H. (2019, 4. februar). *Living in Venezuela now is hard. Being LGBT+ makes it harder*. London: Thomas Reuters Foundation. Tilgjengelig fra <https://news.trust.org/item/20190204170445-x5gv1> [lastet ned 4. desember 2020]
- Swann, J. (2015, 10. desember). How Venezuela's First Transgender Lawmaker Plans to Tackle LGBT Rights. *TakePart*. Tilgjengelig fra <http://www.takepart.com/article/2015/12/10/venezuela-lgbt> [lastet ned 28. april 2021]
- TGEU, dvs. Transgender Europe (2018). *Transrespect versus transphobia worldwide. TvT TMM update • trans day of remembrance 2018*. Berlin: TGEU. Tilgjengelig fra https://transrespect.org/wp-content/uploads/2018/11/TvT_TMM_TDoR2018_Tables_EN.pdf [lastet ned 15. juni 2021]
- Truong, K (2017, 10. mai). For Some LGBTQ Venezuelans, Fleeing Home Was Their Only Option. *NBC News*. Tilgjengelig fra <https://www.nbcnews.com/feature/nbc-out/some-lgbtq-venezuelans-fleeing-home-was-their-only-option-n757431> [lastet ned 26. april 2021]
- Venezuela Diversa (2020, 28. august). *La no discriminación por orientación sexual e identidad de género, causa política del siglo xxi*. Caracas: Venezuela Diversa. Tilgjengelig fra <https://www.venezueladiversa.com/> [lastet ned 18. mai 2021]
- Washington Blade (2018, 28. mars). LGBT Venezuelans find refuge in Colombia. *Washington Blade*. Tilgjengelig fra <https://www.washingtonblade.com/2018/03/28/lgbt-venezuelans-find-refuge-colombia/> [lastet ned 9. april 2021]
- Wilson, P. (2016, 6. januar). Venezuela Just Swore in Its First Transgender Legislator. *Foreign Policy*. Tilgjengelig fra <https://foreignpolicy.com/2016/01/06/venezuela-just-swore-in-its-first-transgender-legislator/> [lastet ned 14. mai 2021]

Muntlige kilder

Corrales, J. Professor ved Amherst College, USA. E-post-korrespondanse desember 2020.

Corrales har skrevet flere artikler om temaet LHBT i Venezuela.

Venezuelansk kilde. Telefonsamtale 4. november 2020.

© Landinfo 2021

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.